

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám. Telefon 58
Hirdetések árszabály szerint számítottak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlert sora 30 fillér.

A „Zombor és Vidéke” 25-ik évfolyamához.

Újévre lapunk a XXV-ik évfolyamába lép. A vidéki sajtó történetében ritka eset, hogy egy lap egy negyed század viharait túlélje. A nagyközönség szemei közé nem lehet port hinteni. Olvassa és támogassa azt a lapot, mely feladatait komolyan teljesíti és függetlenségét senki kedvéért és semmi áron áruba nem bocsájtja. Ezen tradicionális elvben lett a „Zombor és Vidéke” 24 éven át szerkesztve. Ez lesz irányelvünk a jövőben is. Lapunk egyik párt szolgálatában sem áll. Befolyásolás nélkül, függetlenül vallja politikai hitvallását, amitől őt sem megfélemlítés sem terrorizmus nem képes eltántorítani. Sóvár politikai életünk közepette elég bátorságunk volt a folyton változó kormányok intézkedéseit megbírálani. Hívei voltunk a jónak, kiméletlen ostorozói a kormányok rossz politikáinak. Az országos ügyeken kívül kiterjesztettük figyelmünket Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város speciális érdekeire is. *Megyénk adminisztrálás*át óber figyelemmel kísérjük; a jó és gyors közigazgatásnak vagyunk hívei és szószólói. *Városunk érdekeiért minden párt-szempon*t mellőzésével a küzdelem szem előtt tartásával szállunk sikra. Egyedül városunk fejlődése az, mely tollunkat irányítja. Hirrovatunk eredetiségére és változatosságára mint eddig, ezentúl is nagy súlyt fektetünk. Gondoskodtunk, hogy mindenről a mi a megyében történik, olvasóink gyorsan és híten értesüljenek. Ezért vidéki tudósítói gárdánkat újra szerveztük.

Lapunk barátait és olvasóit tehát arra kérjük, hogy törekvéseinket a XXV-ik évfolyamban is pártolni kegyeskedjenek.

A lap előfizetési ára: ¼ évre 3 kor., ½ 6 kor., 1 évre 12 kor.

A „ZOMBOR és VIDÉKE”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A választói jog reformja.

A Fejérváry-kormány beváltotta legjelentősebb ígértét, melyet egész programjának élére helyezett. Elkészítette az országgyűlési képviselőválasztói jogról szóló törvényjavaslatot. Ezt a munkát most Kristóffy József belügyminiszter átadta a sajtó és a közvélemény nagy nyilvánosságának.

A kormány munkálata tartalmazza a törvényjavaslat szövegét, gondos, világos, meggyőző indoklását és a több mint 200 oldalnyi statisztikai anyagot, melynek minden sora a számok súlyos és megdönthetetlen érvelésével beszél.

Törvényjavaslatában a kormány becsületesen beváltotta azt, amit ígért. Hozza az általános, közvetlen, községenként való és titkos választói jogot. Ezt ígérte. Ezt vártuk.

A tervezet szerint választói jogosultsága van minden polgárnak, a ki huszonegyedik életévét betöltötte és irni-olvasni tud. Az irás-olvasás, iné, az egyetlen korlátozás, melytől, mint értelmi cenzusztól a tervezet a választói jogot függővé teszi. Az indokolás czáfolhatatlan érvelése szerint egyttal az egyetlen korlátozás is, a mely a magyar faji szupremácia szemponjtából kívánatos és jogosult.

Az indokolás szinte főleges munkát végez, a mikor a mai magyar választási rendszer tarthatatlanságát igazolja. Elegendő konstatálni, hogy Magyarország a földadó-cenzus 68 fillér és 87 korona között tarka összevisszaságban vállakozik s hogy a legkisebb kerületben 139 főnyi, a legnagyobbban 12 ezer főnyi választó választja képviselőjét, hogy mindenki meggyőződjék a mai rendszer rikkító igazágtalanságáról.

A reform szükségére, ugyszintén jogkiterjesztő irányára nézve alig is van eltérés, a nézetek különbsége a kiterjesztés mérvének problemájánál ütközik.

Azok, a kik a választói jog általánosítását nem kívánják, a cenzusnak többé-kevésbé erős vagy mérsékelt lezállítása mellett foglalnak állást. Konstatáljuk, hogy olyan álláspontot, mely szerint a választói jogosultság Magyarországon bármint cenzusshoz kapcsolandó, a statisztikai adatok tanulmányozása után magyar ember többé fenn nem tarthat. Mert a választói jognak a cenzus lezállítására alapított minden kiterjesztése csak a magyar

elem hátrányba szorításával lehetséges. Ma a választók összes számának 56 százaléka magyar. Es nem képzeltető a cenzusnak olyan lezállítása, mely ezt az arányszámot ne rontaná, mert minél tejjebb megyünk a cenzussal, annál csekélyebb lesz éppen a földmives-osztály választóinak magyarsága, a mit az ország agrikul lakosságának óriási túlsúlya mellett paralizálni már alig lehet. Hiába, itt a számok beszélnek! Es azok azt mutatják, hogy a tizholdas gazdák között még 41 perzent a magyar, az öltoldasok között már csak 39,5, a keltoldasok között még kisebb százalék!

Vajjon nagyobb-e az igazsága azoknak, a kik a választói jogosultságot a magyar irás-olvasáshoz kívánják hozzáfűzni? Alig hisszük. Mert kinek volna az szándéka, hogy a választójog reformjának ulján egy példátlan jogfosztást gyakoroljon. Bizonyára mindenkitől távol áll ez az abszurd gondolat. Már pedig a magyar irás-olvasáshoz kötött választói jog ezt jelentene. Es ilyen reform nem is jöhet szamba az előtt, a ki teljesen szakítani ne akar eddigi nemzetiségű politikáinkkal. Hogy röviden bizonyítsunk, a magyar irás-olvasáshoz kötött választói jog alapján egész Arva-megyében 1900 polgár választani, holott jelenleg mintegy 25.000 választ. Ki tartja ezt lehetőnek.

Az irás-olvasás mint értelmi cenzus, mind e hátrányokat elkerülhetővé teszi számunkra. Az irás-olvasás mint a választói jog előfeltétele a leginkább igazolható, mert hiszen egy országban, a hol a tankötelezettség törvényben van kimondva, az irni és olvasni nem tudás csak a törvény megszegésének lehet folyamánya. Az ingyenes népoktatás megvalósulásával pedig az irás-olvasáshoz kötött választói jog észrevétlenül fog átolvadni a teljes és korlátlan választói jogosultságha.

Magyarországban ma közel négy millió 24 évet meghaladott férfínépesség van. Ezek közül irni-olvasni tud, tehát a tervezet szerint választani fog 2 millió és 600 ezer. E választók közül (az eddigi 56 százalékkal szemben) több mint 61 perzent magyar.

Ilyenképpen tehát a magyar elem remcsak hátrányosabb helyzetbe nem kerül, hanem egyelőre, a mig a nemzetiségek műveltsége nem nő, jelentékenyen előnyösebb pozícióba is jut.

A reform az erőviszonyok eltolódását a polgári társadalom foglalkozási

ágaiban voltaképpen csak csekély mértékben eredményezné. Mélyreható változás csak a munkásosztály erőviszonyaiban esnék. Hát igen: eddig Magyarországon közel 40 ezer munkás birt választói jogosultsággal. A tervezett szerint pedig közel 900 bírna! Más szóval, eddig a választóknak 4 százaléka került ki a munkások sorából, ezután 33 százaléka kerülne.

Ime Kristóffy József munkálatainak főbb eredményei. A hatalmas anyag szerdán a nyilvánosság elé került. Meg fog indúlni róla a publikus eszmecsere, mely bizonyára újabb hatalmas lökést ad majd a problémának, melynek megoldása előtt további produktív törvényhozói munka vajmi nehezen képzelhető.

Az országgyűlési képviselőválasztói jog törvényjavaslat-tervezete.

1. §. Országgyűlési képviselőválasztáson választói joga van minden férfinak, a ki életének huszonegyedik évét betöltötte, magyar állampolgár, irni és olvasni tud.

2. §. Nem gyakorolhatja a választói jogot, a ki

- gondnokság alá van helyezve, vagy a kinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;
- csőd alatt áll;
- vizsgálati fogságban van, szabadságvesztésbüntetés végrehajtása alatt áll vagy feltételes szabadságban van;

d) politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére van ítélve, az ítéletben megállapított időtartam alatt;

e) a közös hadsereg, (hadi tengerészet) vagy a honvédség állományában tényleg szolgáló katoná (tengerész), illetőleg honvéd; ezek közé azonban nem tartozik az, ki csak ideiglenesen van ténylegesítve (fegyvergyakorlatra, szolgálati gyakorlatra, katonai kiképzésre vagy kipróbálásra behíva);

f) a csendőrség személyzetének tagja;

g) közsegélyben részesül vagy a választást közvetlenül megelőző évben ilyenben részesült, vagy általában közjótékony-ságból él.

3. §. Országgyűlési képviselővé választható, a kinek választói joga van, ha választói jogának gyakorlásából kizárva nincs (2. §.), valamelyik választói névjegyzékbe fel van véve (5. §.), legalább tíz év óta magyar állampolgár és a törvény azon rendelkezésének, hogy a törvényhozas nyelve a magyar, megfelelni képes.

Nem választható, a ki nyereségvágyból eredő büntelt vagy vétség miatt, vagy e törvény életbe lépte után valamely nemzetiségnek a másik ellen gyűlöletre izgatása miatt jogerősen el volt ítélve.

4. §. Minden választókerület egy képviselőt választ.

A választókerületek a szavazás céljára kisebb szavazókörökre osztatnak. Minden város, nagyközség és körjegyzőség külön szavazókört alkot.

Népesebb városok és nagyközségek magukban is több szavazókörre oszthatók. Körjegyzőségekből a szükséghez képest szintén több szavazókör alakítható, úgy hogy a körbe tartozó községek egyenként vagy más községgel, esetleg várossal együtt külön szavazókörököt alkotassanak.

Városokban és nagyközségekben, a melyek önmagukban egy vagy több választókerületet alkotnak, a szavazókörökre osztás mellőzhető.

5. §. Azokról, a kiknek választói joguk van, községekben névjegyzéket készítenek.

Minden választó csak egy névjegyzékbe, még pedig azon város városrésze vagy község névjegyzékébe veendő fel, melyben rendes lakása van.

6. §. A választás közvetlen és titkos, szavazólapok útján történik.

Szavazati joga csak annak van, a ki a választói névjegyzékbe fel van véve.

A szavazati jog csak személyesen gyakorolható.

A megválasztáshoz általános szótöbbség szükséges. Ha ezt egyik jelölt sem nyeri el, újabb szavazásnak van helye azon két jelölt közt, a kik a legtöbb szavazatot kapták. Szavazat-egyenlőség esetén a két jelölt közt szintén újabb szavazásnak van helye.

7. §. A képviselők jelenlegi száma változatlanul marad.

8. §. A képviselői megbízásnak az 1886. I. törvényozikbikben megállapított öt évi tartama érintetlenül marad.

9. §. A választókerületek új beosztásáról, a névjegyzékek összeállításának s a választási eljárásnak részleteiről, továbbá a választások érvénye feletti bíráskodásról külön törvény intézkedik.

Az erről szóló törvényjavaslatot a belügyminiszter a jelen törvény kihirdetésétől számított egy év alatt köteles az országgyűlés elé terjesztani.

10. §. Azok, kik a kerábbi törvények alapján készült utolsó évi választói névjegyzékek valamelyikébe fel voltak véve, habár irni és olvasni nem is tudnak, választói jogukat a jelen törvény életbelépését követő két országgyűlési időszak tartamára megtartják s az új választói névjegyzékbe is — régi jog alapján — felvétnének, feltéve hogy régi választói jogzömik fennáll ugyanabban a városban vagy községben, melynek névjegyzékébe e törvény életbelépésekor fel vannak véve.

11. §. E törvény a 9. §-ban említett törvényvel egyidőjűleg lép életbe. Ezen időpontig a képviselőválasztásokra vonatkozó jelenlegi törvények változatlanul hatályban maradnak.

12. §. E törvény végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapesten, 1905. évi december hó.

A nagyfotosságú törvényjavaslatnak megindokolását, térszúke miatt, csak lapunk jövő számában hozzuk.

*. A belügyminiszter és a politizáló tisztviselők. Kristóffy József belügyminiszter rendeletet küldött az összes törvényhatóságokhoz, amelyben megtiltja a hivatalnokoknak politikai pártgyűlések összehívását és kijelenti, hogy tisztviselői ilyen gyűléseknek sem elnöke, sem jegyzője nem lehet és ilyenféle megbízást nem fogadhat el.

A válságos helyzethez.

Zombor, 1905. december 20.

Ismét egybegyűlt a képviselőház, immár negyedszer azóta, hogy az első Fejérváry-kormány megbízatást kapott a királytól a kibontakozás létrehozására s addig az ország ügyeinek intézésére. Akkor elnapolták a képviselőházat, hogy szünet közben meg is oldják a felség adta nagy feladatot. Friss emlékezetben vannak még a Fejérváry-kormány fíradóadásai, melyek azonban, sajnos, nem vezettek eredményre. És ekkor következett az újabb elnapolások sora, de mindenkor azzal a céllal, hogy a meghatározott határidőn belül újból egybegyűlkező Ház már készen találja a békés kibontakozás tervét s az új helyzetben megkezdhesse a teljesben elejtett törvényhozói munkásságát.

A mikor a Fejérváry-kormányt a király kinevezte, mindenekelőtt béke misszióval

jött. Nem rajta mult, hogy ennek a missziójának nem tudott elegendő tenni. A koalíció vezérei szegültek akkor ellen minden békéltető kísérletnek. És közlekedés helyett forradalmi magaslattig hevitették a passzív resistenciát.

Most, vagy két hét óta ismét békeszellek fujdogálnak. Most Lukács a békéltető. A koalíciós vezérek most tárgyalnak ugyan, de tárgyalás közben azért Andrassy mégis elment Szombathelyre — harcot hirdetni.

A béke igyekezetek komolyságában tehát van okunk kételkedni. Nem a kormány, nem is a korona szempontjából, de a harcai kedv miatt, mely a koalíciót minden újabb békelirre mindég újra ellepi.

Pedig egy-két koalíciós vezér kivételével békét akar mindenki. A kormány szivesen távoznék, ha ez lenne a béke ára. A korona szivesen nevezné ki a koalíciós kormányt, ha ezzel békét nyerne. S a nemzet is belenyugodnék a harc végébe, ha győzelmi eredményül a politikai jogok kiterjesztését nyerné.

Igy hát két tárgyi föltétel bontakozik ki a békeszárnyak félhomályából. Az egyik biztosítana a megbékülést fölfelé: a királyi felségjogok tiszteltbentartása lenne ez. A második megnyerné a megbékülés számára a néptömegeket: ez pedig az általános szavazati jog lenne.

Meglesz a béke, ha a koalíció megadja a királynak, a mi a királyé és a népnek, a mi a népet megilleti. Ha az alkotmány és a nemzetet föllyt a harc, akkor mindkét föltételt nyugodtan elfogadhatja. Hiszen a magyar király felségjoga alkotmányos jog. A nemzet pedig az általános választójoggal csak nyert: het erőben és sulyban.

De ha a koalíció ezen az alapon békét nem csinál, akkor többé nem állíthatja, hogy küzdölme alkotmányos és nemzeti küzdelem. Mert nem védi az alkotmányt, a ki egy alkotmányos jog tagadása miatt az alkotmányt romba dönti. És nem küzd a nemzetért, a ki a nemzetből kitagadja a népet, mely a nemzetet alkotja.

Mindenesetre jó lesz meggyezni, hogy a király, kormány és nemzet békét akar. A koalíció lesz az, aki dönteni fog béke és harc között. S dönteni fog aképpen, amint a nemzetért és az alkotmányért harcolt, vagy egyébert — a nemzeti ozál és az alkotmányosság ürügye alatt! . . .

A helyzet ilyen vigasztalan képe mellett, a melylyel a parlament ülése kedden megnyílt annál jelentősebb Fejérváry báró miniszterelnök nyilatkozata, a melyben félreérthetetlen világossággal tett hivallást a korona és a maga szándékairól, valamint az igazi parlamentarizmusról való felfogásáról. A többségnek — úgy mond — kötelessége a koronával megállapított program alapján kormányt vállalnia. Valóban, az ország mai válságának az oka, hogy a többség nem vállalta a kormányzást úgy, a mint az kötelessége lett volna az országgal szemben. S a helyzetnek ez a kulosa is: mihelyt a többség vállalja a kormányzást, nincs többé válság, mert a

Fejérvár-kormány — mint a miniszterelnök vasárnapi beszédében kijelentette — azonnal átadja helyét, míhelyt a koalíció a kormányzás átvételére hajlandó.

S ha a béke még sem jön létre, azért a felelősség azokat terheli, akik a választáson ugyan győztek, de a győzelemmel együtt járó kötelességeket nem teljesítették.

Az országgyűlés minden ismét elnapoltatott s pedig 1906. márczius 1-én. Hosszu két és félhónapi pauza áll be ismét parlamenti életünkben. A képviselőház tehát hosszú ideig fog pauszálni. Ez idő alatt kell, hogy a béke és egyetemes helyreálljon, mert nem igaz, hogy a béke ügye el van temetve, ellenkezőleg javában folytak az arra vonatkozó tárgyalások. Ő Felsőége ugyanis nem zárkózik el immár az elől, hogy a koalícióval leendő megegyezés újai egyengeségek. Hiszzenük és reméljük, hogy a koalíció az eddigi elfoglalt merev álláspontjából engedni fog és a tisztulás proecessusának útját nem fogja eltorlaszolni. Ezt a barátság bűfessége és a nemzet, mely békeért áhítzik, méltán megköveteli tőle. A merev állásponthoz való további konok ragaszkodás előre nem látható és évekre kiható komoly bonyodalomnak lehet szülő oka. Szüntessék meg tehát az okot és meg fog szűnni az okhat is. Bekövetkezik majd a „treuga dei”, mely után milliók epedeznek. Adja Isten, hogy az mielőbb bekövetkezzék!

Zombor—apatini vasut.

A Zombor—apatini vasutra vonatkozólag léves információk alapján oly hírek láttak a sajtóban napvilágot, melyek az igazsággal homlokegyenest állanak.

Ugyanis az híreszteltet, hogy a Zombor—apatini vasut építését Pallos Armin czég immár meg fogja kezdeni, holott erre nézve még semmiféle intézkedés nem történt, — építési engedély egyáltalában kiadva nincsen. Zombor szab. kir. városa, az előmunkálati engedélyt megkapta s így magától értelődik, hogy ezen concessiót a város senki kedvéért kezéből ki nem adja.

Midőn a város villamos telepét berendezte, már akkor tekintettel volt ezen vonalnak villamos erőre leendő kiépítésére, és törekvése mindenképen oda irányul, hogy az építési engedélyt is megkapja — mert a gőzgépeket 900 lóerőre emelte fel és így rosszakaratú mese az, hogy a város a concessiót bárkinek átadni hajlandó volna, vagy hogy az gőzmozdonyu erőre lenne kiépítendő, annál is inkább, mert villamos központi telepe sikerülvén, a teljesítő képesség megvan, tehát teljes reménnyel van, hogy a vasutat megépíti, — és ezen álláspontjától csakis akkor fog elállani, ha látni fogja, hogy a kiépítést nem bírja el.

Lehetséges, hogy egyes üzlet hajhászok inyére volna az, de egy nagy város, mint erkölcsi testület, mely a

concessiót azért kapta, hogy a szomszédos Apatin községgel egyetértve létesülvén — akkoston, — azt már meg nem teheti, mivel a város forgalmi, közgazdasági és kereskedelmi fejlődésének érdeke veszélynek volna kitéve.

Nem nyugszunk tehát mindaddig, míg a Zombor—apatini villamos vasut ki nem épül és e két testvér közönség élénk forgalmát le nem fogja bonyolítani! Csak előre és továbbra dolgozni.

Hírek.

A karácsonyi vásár.

Ilyenkor, az év vége felé, valami szokatlan élénkség, mozgalom és derű észlelhető s a lelkek kivakoltán, az arczokon és a szemekben olyan indulat és olyan érzés fénye tükröződik, amely nem közönséges és nem hétköznapi és ünnepinek is egyetlen a maga nemében.

A karácsony varázsa ez, a mely beragyogja a világot. A mi gyöngéd érzés, szeretet és jószág lakozik az emberben, az ilyenkor mind a maga teljességével és határozott erővel tör elő a szívek mélyéből s a megnyilatkozásnak és érvényesülésnek módját keresi. Az örömszerzésnek és boldogításnak szenvedelmé és mámorea vesz erőt rajtuk, s upa boldog arczot akarunk látni magunk körül, boldogságot vetünk és boldogságot aratunk.

Szülő a gyermeket, gyermek a szülőt, testvér a testvért százszoros kölcsönöségben megörvendeztetli, meglepi, megajándékozza egymást. S a tehetős a tehetetlen, gazdag a szegényt és a szegény egymást gyámollítja, segít és jutaltja örömböz és kedvességhez, hogy az egész mindenség fündököljön a boldogság karácsonyi pompájában.

Alkalom, mód és eszköz a szeretet ez érzelmeinek kelő nyilvánításához bőven kínálkozik. Csak be a boltba: vegyünk, vásároljunk! A művész és ipari alkotások százele fajtája, könyvek, ruhánumék, házi szükségletek, csec-elecsék várják a jókedvű vevőt. S várják: otthon, a család tagjai és a gyermekek — mindenekelőtt és mindenekelőtt az aranyos gyermekek.

A karácsony elsősorban az édeskedves apróság ünnepe. A gyermeklelek naív öröme és boldog ujongása sül vissza ránk, apára, anyára, nagyszülőre keresztkomára, szomszédra, jóbarátra; mindnyájan gyermekek leszünk újra gyermekeink szeretetében s ölekezünk a szeretetben, amely a gyermeklelekből kisugárzik a karácsonyi ünnepnapok bűvös légkörében.

Vegyünk és vásároljunk! Ez a jelszó. A mamának szüksége van erre, a papának arra; a leánynak megvegyük ezt, a fiúnak amazt. A nagyapónak ez szerez örömet, a nagyanyónak emez. Vegyünk és vásároljunk s legyen öröm és boldogság körülöttünk! Penaszos hang ne vegyüljön az ünnep derűjébe. Iparos és kereskedő örvendjen holmija jó keletének, ugysis pangás van egész éven át.

De tud-e vajjon minden ember vásárolni? Mődja van-e örömet szerezni övének? — Van. Reméljük és hisszük, hogy van. Jótékonyak az emberek s a megszorult szegénynek juttatnak annyit, hogy része lehessen a közös örvendezésben, a mely e szép napokban átjárja az emberiséget. Vegyünk és vásároljunk ez a jelszó. De tegyük hozzá: Adjatok, adjatok, amit Isten adott! . . .

*** Brankovics patriárcha ki-tüntetése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Brankovics Gőrgy szerb patriárkát jubileuma alkalmából a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki és ezt a következő kézíráttal adta tudomására:

Kedves Brankovics Patriárka: Amidőn Ön Isten kedvező kegyelméből az oltári szolgálat ötvenéves jubileumát üli meg, indítatva érzem Magamat, Önnek ez alkalmából királyi kegyelmem és jóakaratom látható jelölő, valamint egyházi, közművelődési és jótékonyági téren szerzett sokszoros érdemei elismerésül, Lipót-rendem nagykeresztjét díjmentesen adományozni.

*** Főispáni kinevezés.** Lati-novits Pál főispán tegnap kinevezte Listyevits Titusz eddigi helyettes főkapitányt Zombor szabad kir. város főkapitányává. Tegnap d. u. 4 órakor tette le az új főkapitány a hivatalos esküt.

*** Gozdu Elek főügyész eskü-tételéte.** Laszy József dr. kir. ítélőtábla elnök kezéhez tette le tegnapelőtt Gozdu Elek dr. újonnan kinevezett temesvári királyi főügyész hivatali esküjét. Az ünnepélyes aktusnál jelen voltak a temesvári, lugosi, felhértplomi, karánsebes és pancsovai kir. ügyészek, valamint a bírőkar számos tagja. Az eskütétel után Gozdu átvette hivatalát. A kir. főügyész tisztikara részéről Repászky Béla dr., a kir. ítélőtábla nevében Laszy József dr., a kir. törvényszék nevében Salacz Béla dr., a kir. ügyészség részéről pedig Jakabffy Pál üdvözlők az új főügyész. Dél egy órakor a „Hungária” szálló külön termében társasébed volt.

*** Uj ügyvéd.** Dr. Turányi Zsigmond az új zombori ügyvéd, iródját bajai-út 10. sz. a. már megnyitotta.

*** Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Kiszely János a lipótszentmiklósi járásbírósg aljegyzőjét a szabadkai kir. törvényszékhez helyezte át.

*** Városunk villamosvilágítása.** Midőn a villamos világítás megindult lapunk hasábjain több hibára hívtuk fel a telep igazgatóságának figyelmét. Hogy ezen figyelmeltetésünk nem hangzott el nyomtalanul, azt most örömmel konstatáljuk. Villamvilágításunk minden tekintetben kielégítő és teljesen megfelelő s mondhatni, napról-napra a tökéletesedés stádiumához közeledik. Főbb utcáink nappali fényárban úsznak, az izzó és ívlampák oly intenzív és a mi a leg-főbb, olyan nyugodt világosságot árasztanak, mely bármely városnak díszeré válhat. A villamos társaság alig győzi a magányosoknál — kik a társaságot valósággal ostrom alá veszik — a vil-

lamáram bevezetésének eszközlését, mert a világitás szép, a költség kevesebb, olcsóbb a kölcsönjénél, és ez vonz, a minék eredménye az, hogy az eredetileg tervezett villamos lámpák száma immár jelentékenyen túl van haladája. Szóval városunk a haladás terén óriási léptekkel megy előre. Mindenki elragadtatással beszél modern, nagyvárosi világításokról. Igazán mondhatni, hogy kérdés, fáradozás és varakozás gyümölcse lett.

*** Nagylelkű adomány.** Fernbach Károly képviselő, a kit két országos gondjai egészen lefoglalnak, mindazonáltal nem feledkezik meg a jótékony és tüdőves egyletek támogatásáról. Itt léte alkalmával az ószivácsi önkéntes tűzoltó egyesületnek, — melynek különben is alapító tagja, — 100 koronát adományozott. Az adományt dr. Neugebauer Dávid községi orvos, mint a tűzoltó egyesület elnöke, meleg szavakban megköszönte a nemes lelkű adakozónak. Ugyan 50 koronát adott át Fernbach képviselő egy Ószivácson létesítendő Erzsébet liget özöljaira Zsupanszky Lyubó községi jegyzőnek.

*** Az érsekuraldom új intézői.** Kalocsáról jelentik: Az érsekuraldomnál tíreszedésben levő jószágkormányozói állás, ugyszintén az ügyészi tiszttség a napokban botlottak. — Jószágkormányozó lett dr. Mácskovich Pál, ki mint káptalani dékán már kitüntette gazdasági dolgokban való jártasságát. Ügyésznök pedig dr. Mószy István kalocsai ügyvéd nevezetett ki.

*** A bácsmegeyi háziipar fellendítése.** A közoktatásügyi miniszter a földmívelési miniszterrel egyetértéssel 2 évi szabadságot adott Zabik László verbaszi iskolaigazgatónak, hogy a bácsmegeyi háziipar fellendítése körül mint felügyelő, erőteljes tevékenységet fejlessen ki, Zabik már el is készítette működési tervét, mely a következő: Azon községekben, ahol már háziipari tanfolyamok tartottak s legalább 25 kiképzett munkás található, a község előjáróságának támogatásával a szövetkezetek megalakításához szükséges elmunkálatok megtétele után az orsz. közp. hitelszövetkezettel egyetemben a gazdasági háziipari termelő és értékesítő szövetkezetek megalakítja. A megalakítandó szövetkezeteket oly módon vezeti, hogy azok olesó anyagot szerzhessenek be s hogy az általuk készített árukat minél előnyösebben értékesíthessék. Gondoskodni fog arról is, hogy a szövetkezetek nagyban keresett tárgyak mintáit kapják meg. A szövetkezetek alakításához szükséges feltételek és elmunkálatok ezekben a községekbe: Bezdán, Peketehgy, Szenttamás, Bácskerezstúr, Topolya, Kula, Gombos, Hódás, Jánoshalma, Madaras, Kuczora, Kishegyes, Kiskér, Okér, Obecso, Sajkagyörgye, Temerin, Újvidék, Overbász, Zenta, Omoravioza, Szabadkán, állandóan foglalkoztató munkástelep, Titelen, Magyaránizs, Adorjánon, Oromhegyesen és Bácsmarfonoson tanfolyamok tartása van tervbe véve. Több mint 1000 munkás nyer foglalkozást.

*** Érseki főpásztorunk** Dr. Városy Gyula e hó 15-én Rómába utazott, hogy az új magyar püspökök felszentelésén, melyet a pápa személyesen fog végezni, segíddkezzék és hogy a f. hó 21-én tartandó konzisztoriumon a pápa kezéből átvegye az érseki palliumot. Rómából, hová Dr. Macskovits Pál uradalmi kormányzó dr. Révay Tibor titkár kísérték, e hó 22-én fog visszatérni és a karácsonyi ünnepek volt hívei körében, Székesfehérváron fogja tölteni.

*** Hirdetmény.** Miután a törvényen kívüli állapot a városi pótdó behajtását nem akadályozza s miután folyó

évbén e czímen eskély összegyűjt be, s így a városi háztartásban elkerülhetetlenül zavarok állnak be, felhívtnók a t. adófizető polgárok, hogy városi pótdójukat még folyó évben a városi pénztárban lefizetni szíveskedjenek. Zombor, 1905. december 13. Városi Tanács.

*** Új mérnökválasztás Kunbaján.** A november 26-án megejtett tagosító mérnökválasztás ellen Szűcs Ervin Ede bajai mérnök előterjesztést adott be, minék folytatni a szabadkai kir. törvényszék a választást megsemmisítette és új mérnökválasztást rendelt el.

*** Öngyilkos osendőr.** Szomorú értesítést kapott e hó 18-án a bajai osendőr járás őrmestere. Arról értesítette a garai osendőrös az őrmestert, hogy az ottani őrsparancsnok vasárnap reggel szolgálati fegyverével szíven kőtte magát. Az öngyilkosság okát nem tudatták. Gáli járás őrmester a delutání vonattal kiutazott Garára.

*** Rejtélyes eltűnés.** Ifj. Vida István csantavéri sertéskereskedő szombaton több szomszédját bejárta és kisebb-nagyobb összeget vett kölcsön. A szomszédok készséggel adtak neki mert jó módú ember és máskor becsületesen visszafizette a kölcsönt. Összesen 20.000 koronát szedett össze a szomszédjaitól. Szombaton gyalog elment hazuról és azóta nyoma veszett. A rendőrség feladata lesz az eltűnés részleteit és okát kideríteni.

*** Községi előjáróválasztás.** Pácser községben e hó 14-én volt az előjáró választás, melynek a következő eredmény volt: bíró: Márton Bálint, albíró: Tatity László, közgyám: ifj. Búsa István, közs. pénzt: ifj. Takáts Sándor, kir. adószedő: Vidity Maxim, esküttek: Daku András, Csányi Imre, Maturis János, Kulcsévits András.

*** Zsebmetszés.** A bajai vásár alkalmával nagy tolongás volt a vasúti indóháznál. Gabrics Mihály földbitokos, hogy jegyet válthasson, befurakodott a tömegbe és e közben kilopták a zsebéből a pénztárcáját, melyben 1000 korona volt. A rendőrség már nyomon van és hihetőleg nemsokára megkerül az ügyes tolvaj.

*** A tanító lehet postakezelő.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter 91096. sz. a. rendeletét adott ki, mely szerint az állami iskola tanítói és tanítónői kis községekben, telepeken vagy pusztákon, hol postahivatal nincs, engedély kérese nélkül is vállalhatják a postakezelést. Tartoznak arról csak a tanfelügyelőnek rögtön jelentést tenni, továbbá ezen mellékhatalt csak helyben és tanórákon kívül ellátni.

*** Hálátlan vendég.** Heim János csavargó Vaskuton Scherk Antal paraszt gazdától arra kért engedelmet, hogy az éjszakát ott tölthesse. A gazda ezt megengedte neki és az istállóban Ozvald Florián annyira megsajnálta a fázékony csavargót, hogy átengedte neki az ágát. Reggelre kelve az a kellemetlen meglepetés várt Ozvaldra, hogy a vendége a sűbájával és összes ruhával megszökött. A meglopotot bérés jelentést tett a csendőrségnek, ez pedig keresi a nagyon is hálátlan vendéget.

*** Jegyzőválasztás Bajaszent-istvánon.** A Bitterman Károly elhalálozásával megüresedett bajaszentistváni községi jegyzői állásra a héten Horváth József hajósi segédjegyzőt választották meg.

*** Borvársát Gyöngyösön.** A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” a nm. m. kir. Földmívelésügyi miniszter új támogatásával és Gyöngyös városával karöltve, 1908. évi január hó 14. és 15-én Gyöngyösön, kereskedelmi alapon, II. Borvársárt rendez. Bővebb felvilágosítást nyújt a vásárrendező bizottsága által erre vonat-

kozólag szerkesztett falragasz, valamint a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatal Gyöngyösön.

*** Hivatalvizsgálat.** Bárcozy Iván zombori pénzügyi titkár a héten váratlan rovacsolást tartott a topolyai kir. adóhivatalnál s mindent a legnagyobb rendben találván, teljes elismerését fejezte ki Jó Endre adóhátnak előtt.

*** Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Klein Gyula újverbászi illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru Gyula fia, családi nevüket Kiss-re változhassák.

*** Hatósági intézkedés a drágaság ellen.** A Selymecbányai Híradóban olvassuk, hogy a rendőrkapitány két napra bea utott egy embert, mert a piacon 9 óra előtt ételmi czikkkeket vásárolt vízonteladásra. A folyton növekvő drágaság ellen már csakis a hatóság védelmezheti meg a polgárságot, mert enni kell és mivel nagy válogatás nincs, a szegény vásárló közönség ki van szolgáltatva a kofák és kupeczek kapzsóságának. Nem ok nélkül hozzuk fel ezt a dolgot, mert nálunk is sok visszaélés történik a piacon; valóságos uzsorának van kitéve az a közönség, mely kénytelen mindent pénzért venni. Különösen a karácsonyi piacot ajánljuk rendőrségünk figyelmébe.

*** Állategységügy állapota.** Bács-Bodrog vármegyében. Veszettség: szablyai Csurog; Zenta I. ker. Juhhimlő; topolyai Topolya, Sertésorbánöz; hódásji Szüiberek; topolyai Topolya. Sertésvész: bácsalmási Kúnbaja 12 u; bajai Bácsbor; sod; hódásji Hódásg; óbecsői Péterőve; titeli Dunagárdony, Sajkászentiván; újvidéki Újsodóvé; zentai Ada, Magyaránizs-Mohol; szablyai Csurog; Zenta III. ker.

Tanügy.

— **Az egységes középiskola.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter a sivár politikai helyzet dacára foglalkozik fontos és maradandó értékkel bíró újításokkal a tanügy terén. Most készítik a miniszterterületben az egységes középiskola törvényjavaslatát. A kiszivárgott hírek szerint a kötelező tantárgyak közt szerepelni fog a latin nyelv és irodalom is. Így tehát az új tanterv nem könnyíti a tanulókat terhet, sőt reális iskoláinkhoz eddig nem volt kötelező a latin, egyenlőkké lesznek a főgimnáziummal. Különösen a természetudományok tanítását fogják csökkenteni. A rendes kötelező tantárgyak közt sem latin, sem németnek nem kellene szerepelni. Magyar nyelv és irodalom keretében tanítható a világirodalom is. Egy második nyelv legyen kötelező, de válasszák a tanulókat, különösen azon a vidéken, hol a nép nyelve más és a kisegítő tanítási nyelv amugy is csak ez, szerepelje az a magyar nyelv és irodalom mellett. Egyszer már igazán az életnek kellene tanítani. Különben azt hisszük, még soká tart, míg az egységes iskola eszméje teret fog ölteni.

Színház.

Sidney Jones zenéjű operettje, a „Gésák” szombaton került színpadra. Maga az előadás elég simán és jól ment. Minora gésa szerepét H. Lóvay Berta adta a töle megszokott kedvességgel. Molly szerepében Váradi Margit ismét bizonyosságát adta annak, hogy nagy tehetségű színésznő. Kormos Ilonka a francia leány szerepében, Harasztí Lajkó, stbiek a gésák szerepében bájosak voltak.

A férfi szerepeket Nagy Imre, Gózon és Hatvani alakították. Nagy Imrének színpadi komikus alakja nagyon illt a Vuncsi szerepéhez, játéka is jó volt csak tánozátt

kifogásolhatjuk, és éppen azért nem értjük, miért vették el ezt a szerepet tánczoló művésztinktől Virányitól, akinek tavaly ez egyik legsikerültebb szerepe volt. Gózonak törekvése és tehetsége még ebben a nem neki való szerepben is csak dicséretet és méltánylást érdemel. Hatvani mint mindig, most is jól játszott, csak ne vitte volna azokat a zsidó japán szólásokat tulajdára.

Vasárnap d. u. mérsékelt helyarákkal tett ház előtt adták harmadszor a „Kukoricza Jónás”, nagyon rosszul előadott paródiáját az esti „János vitéz”.

Hola.

Vasárnap este N. Váradi Margit jutalomjátékául „János vitéz” ismételték meg a jutalmazandóval a czimszerepben. A hires operett már hatodszor került színpadra, s a színház mégis szufolásiag meglelt érdeklődőkkel és tisztelőkkel, — akik Váradi Margit jutalomjátékára impozáns módon jelentek meg. Mint valami ünnep előestéjén — oly díszes és ünnepes színt öltött a színház közönsége ezen az estén, amely ma kivételesen érdekesnek bizonyult. A közönség már alig várta a legaranyosabb Kukoricza János megjelenését, míg végre e percz is elérkezett. Azt hiszem a színesnek ez a pillanat életében a legizgalmasabb, emlékében a legmaradandóbb, és — bocsánat az indiskriczióért — financiális állapotában a legdariuszabb!

Lelkesült taps, éljenzés, korszorúk és csokrok — no meg egy enni való kis baba tanusodtak arról, hogy Váradi mennyire kedvenczové játsza magát közönségünknek. Az utóbbi kis excentrikus ajándékra sokan irigy szemmel néztek, mert bizony éppen nem megvetendő dolog Váradi Margit babája lehetni. Sajnos nem írhatjuk a budapesti színházi kritikák sablonossá vált kifejezését, hogy t. i. a kihívásoknak vége-hossza nem volt. Tudj isten milyen ez a mi közönségünk — szereti a kedvenczót — de taposni éppen-sszel nem szeret. Mint mindenkor, most is csak a földszinti és karzati állók lelkes publikumai tettek ki magukért. Persze, hogy szegények nem sokáig győzték, Volt már köztük olyan, aki elkezdte fújni a tenyerét, s azt mondta — „most megöltne benne egy pogácsa úgy éj a kezem!” Bezzeg nem égett az előkelőknek, de már ez Zomborban így szokás, pedig Váradi Margit játékában ez este felülmuta önmagát! Gózon, mint Bagó, ez este színlén kitétt magáért. Ebből a fiatal színeszöböl valamikor híres művész válhat, „k o m o l y a n!” Kormos Ilonka mint mindig, ma is enni való édesen játszott. A sikerben osztozkodtak még Lóvai, Nagy, Kozma, Ernyeiné stb.

Salvius.

Hétlőn „Nobátsvirágo” adták Kormos Ilonkával a czimszerepben, akinek kedves egyéniségéhez nagyon illett ez a szerep. Méltó partnere volt Polgár, aki a közönség kedvéért meglehetné azt, hogy többször lép fel. A többi szereplőkről kevés jót mondhatunk. Ernyeie inkább káplár, mint őrnagy volt.

Hola.

Színházi hírek.

Csütörtökön „Lysistrata”

kerül színpadra N. Váradi Margittal a czimszerepben, — főbb szerepeket H. Lóvai Berta, Kormos Ilonka, Barna Jolán, Nagy Imre, Hatvani és Kozma játszzák.

Pénteken a Végiszínházban a közel

napokban zajos sikert aratott „Órangyal” cz. bohózat kerül színpadra. Nagy Imre, Horti, Sik, Barna Jolán, Papp Ilonka, Molnár Vilma játszzák a vezető szerepeket.

Szombaton a „Tavas” cz. operette lesz műsoron.

Csarnok.

A mi karácsonyunk.

Fontos, nagy kérdések foglalkoztatják most a kismamák szívét és csupa készülőds a világ. Közönségünk az öröm ünnepének, a Karácsonyának, a mikor — ha csak egy estére is — föltétlenül urrá lesz a szeretet. Azon az egy estén nem ismerünk más szót, más törekvést, mint hogy örömet szerezzünk kedveseinknek, teljesítsük titkos és bevallott kívánságainkat.

Teltpontján áll már a karácsonyi készülőds és erősen folyik az ajándékok vásárlása. A mint azt megfigyeljük, szemünkbe ötlök egy új, de mindenképen údvös jelenség, a mely nemzetünk kulturális haladásáról tesz tagadhatatlan tanúságot. Azt látjuk ugyanis, hogy a sok játékszer és cseseb-cse mellett minden család karácsonyi asztalán ott diszeleg a könyv is. Jelentős átváltozását jelenti ez a karácsonyfa szokásának, a mely annyira vértünkbe ment át hogy ma már a legszegényebb család is fájdalmasan nélkülözö a piaci gyertyák sugárnyét.

Eddig főleg két árnyalatát ismertük a karácsonyi ajándékozásnak. Azt, a mikor szükséges, amugy is nélkülözhetlen tárgyakkal lepte meg egymást a család tagjai, vagy pedig öszönt láttuk a sablonos, szokás szallita dísz tárgyaknak. Ékszer és csipke itt, szükséges ruhanyemű és háztartási cikkek amott. A könyv egyik váltófajához sem sorolható ha pusztán ékességnek tekintjük, élettelen dísz tárggyá stílyed; ha pedig a hétköznapi használati cikkek közé számítottuk, megszűnik ama meghitt jó barátunk lenni kellene.

Pedig az idei karácsonyi vásár folyamán épen azt látjuk, hogy a könyvet már meghitt, nélkülözhetlen barátjának tekintik mindenki. Mig addig csak egyes családok vásároltak könyvet, ma nincs ház, a hol hiányt éreznek a karácsonyi ajándékok között. Eddig a fényűzés egy nemének tekintették ma díszükségletnek. Ennek okát nem csupán a közönség izlésének, de főleg az irodalmi viszonyok változásának kell tulajdonítani.

Eddig ugyanis mindig az volt a panasz, hogy a jó könyv drága és a mit olcsó pénzért vesztegetnek, az anytsem ér. Most örömmel tapasztaljuk, hogy feltűnően olcsó árért kiténő, elsőrangú írók tollából kikerült műveket kaphatunk. Ez a körülmény különösen az ifjúságrandéz rendkívül fontos és első sorban ily szempontból is akarunk róla szólni.

Tekintsünk végig például a Magyar Könyvkiadó Társaság kiadványain. A nagyon ifjúsági műből álló sorozat minden egyes kötete érdekes, oktató és becses tartalmu külső kiállítása, kötése oly díszes, hogy ajándéktárgynak kitűnően beválik mindegyik és még a karácsonyfa tündöklésében sem válik fakóvá. Az ára pedig mindegyiknek feltűnően olcsó. Itt van például Abonyi Árpád Miklós vitész című hazafias műve, mely Mátyás király dicső korát aceteli az ifjúságnak. Művészi rajzok díszítik, kötése fényes. Hook János Rákócziéja a legnagyobb magyar asszonyt állítja elének ragyogó ékesszólással és föltette díszes külső keretben. Szatmáry Károly Törökvilág Magyarországon címmel gyűjtötte egybe mély ismeretettel megírt történelmi elbeszélést. Az idegen nagy írók közül Mark Twain: Tom és Huck és: Huoklebery kalandjai, valamint Daudet Alphonse: Taracsonyi Tartarin-ját találjuk a sorozatban, kitűnő fordításban. Mindegyike e műveknek csak 2 — 3 koronába kerül.

A mesevilágot Benedek Elek Tündérmeséi és Osodavilág-, Bánti János: Tündérország-a képviselik két koronás, diszkultú kötetekben. A kis leányoknak Fayné-Hentaller Mária regél az asszonyi gyöngédesség hangján. Ezek a kötetek sem drágáb-

bak az előbbieknél. Bátran mondhatjuk, hogy a Magyar Könyvkiadó Társaság kiadványai szenzációzt keltenek a könyvpiacozon becses és egyben olcsó voltak. Különösen most, karácsony táján látjuk, mennyire arra vannak törekve, hogy mindenkinél, a szegényebb sorsuak hájlékába elvihessék a jó olvasmányú áldását.

Ugyanezek az ifjúságnak van színpa, de feltűnteknek is becses olvasmánya lesz a hazaszeretet nagy mesemondójának Benedek Eleknek új műve: Nagy magyarok élete cimmel. Ott hatalmas kötetben lesz itt egybegyűjtve és az író lelkes hangján elmondva mindazon adat, mely hazánk legnagyobb fiainak életét velünk megismertetni hivatva van. száraz életrajzok lesznek ezek, de a mult igazságának színes, érdekes esetelése. Honalapító Árpádtól és Szt. Istvántól kezdve felvonulnak előttünk nemzetünk nagyjai mindvégigSzéchenyi, Deák, Munkácsy és Fadrusz óriás meglelései. Lelkes összegezés lesz ez a mű mindannak, a mi az ifjúság hazafias nevelésének télyezője lehet. Ott hatalmas, harminc éves kötetből áll, mindenik kötet ára hat korona: de kapható kisebb, négy és két koronás kötetben is.

(Vége köv.)

Irodalom.

— „Százszorsság dalok albuma.” A nemzetközi zeneirodalom legremekesebb dalainak gyűjteménye, énekhangra zongora kísérettel jelent meg Klöckner Ede budapesti zeneműkiadó kiadásában. Ára 5 korona netto. A legszebb karácsonyi udjóság! Szébb ajándékot azt hisszük, keresve sem találni. Az értékes gyűjteményben 40 művészi dal vetézik egymással az elsőségért, s bizony nehéz eldönteni, hogy a magyar vagy a lengyel szépség — az eszth vagy az olasz hódít e jobban sajátos bájjával? nem is szölv a kritikán felül álló klasszikusokról: Schuberth, Schumann Mendelssohn, Locive stb., kiknek kiváló izléssel kidemelt darabjait kapjuk, még, pedig az eredeti szöveg mellett mindig a magyar fordításával (jóhírt fordítók, Csengery Gyula, Győry Margit, Ozigányi tollából), mig az eredeti magyar versekre költött dalok szövege reudese németre is le van fordítva, a nemzetiségi vidékek, s még inkább a külföld számára. Már ez utóbbi szempontból is nagyon helyes politika volt, a mesteri dalok gyűjteményébe belevonni a magyar zeneszerzők javát: örömmel adjuk hírül — hogy betűrendben idézzük — Bahrt József Gaál Ferencz, a korán elhunyt nagy tehetségű Grécingér (Iványi) Iván, Hubay Jenő, Lányi Ernő, Spony Antal Szent-Gály Gyula között dalai méltán foglalnak helyet a külföldi nagyságok alkotásai mellett és bizony, hogy valameny nyi nagyon fog tetszeni. A rendes kótanagyságú kötet 120 lapra terjed: ennyi szokott lenni egymodern opera teljes zongoraátírata, 10-12 korona árban; ehhez képest a „Százszorsság” dalok ára potomság. Az előkelő külsejű, fényes vastag papíra nyomtatott kötetet jó lelkiismerettel ajánljuk dalkedvelőink karácsonyi fája alá.

— „Szinház és Élet” az igazi színművészi hullipal legfrissebb száma a következő tartalommal jelent meg: A cimlapon Szentgyörgyi Lenke arcképe, belül a Gül-Baba egy 3 oldalra terjedő énekszama, szöveggel, zongorakivonattal. (Leiba belépője). Részlet és vers Gül-Babából, Huszka Jenő és Márton Ferencz arcképevel, Rejane asszony. (Zsipp). A bűnös Budapest. Morzsa! a Muskátilasztalról. Pant Géza és Ujváry Ignác Karikatúráival. (Mara Lajos) Színházi apróságok, hírek stb. Két Gyönyörű kép a Gül-Babából. E szám ára is csak 20 fillér. Kiválhatal Baross utca 59. szám.

— „Magyar Gyárak és Iparvállalatok Csmúrája“ cím alatt Böcsky Miklós Szepesvármegye főispánja, m. kir. pénzügyi számvetője nagy szorgalommal és szakértelemmel egybegyűjtött legújabb hivatalos adatok nyomán sajtó alá rendezte és közre adja a magyarországi gyárak és iparvállalatok hiteles czím- és törzskönyvét. Ha meggondoljuk, hogy milliókat juttatunk évente a külföldnek s főképen Ausztriának olyan árú- és készletekért, amelyek ma már kiváló minőségben és versenyesképes árak mellett a hazai gyárakban is készíthetők s hogy nemcsak a fogyasztói közönség, de kereskedők, sőt gyártóink sincsenek kellően tájékozva arról, hogy melyek azon czíkek amelyekért ma már nem okvetlenül szükséges idegenbe mennünk, csak örömmel kell, hogy áldozzunk minden olyan vállalkozást, amely magyar közönség irányú tájékoztatását célozza. A czímter a száraz ezimányon kívül az egyes gyárak és iparvállalatokra vonatkozólag minden olyan adatot közöl amelynek tudása az üzleti érintkezésben hasznos, sőt nélkülözhetetlen s olyan körül-kintő gondossággal készült és a czímek oly nagy tömeget foglalja magában, hogy gazdasági feltámadunk külsőben biztos fegyver lesz az a hazai piacot meghódítani törekvő minden élelmes vállalkozó szemlélt és felvilágosodó magyar gyáros és nagyiparos kezében de megbecsülhetetlen szolgáltatást fog tenni a hazai beszerzésre fordítható külföldi magyar kereskedő, iparos és nagyüzeműeknek is. Feltűnőre való tekintettel szerző bizalommal fordul az érdekeltek köztükhöz és kéri, ho a nyomtatandó példányszámok megállapítása céljából a czímterre vonatkozó rendelkezéseket egy levelezőlapon már most sziveskedjenek megtenni, mivel fülös számad példányos nem fogunk nyomatni. — A czímek egy példányának ára 20 korona s megrendelhető a szécsőnél Baeslay Miklós p. ú. számvizsgálónál Lőcsén (Szepesvármegye).

Legújabb és legdivatosabb

NÉVJEGYEK
nagy választéka most árult
szécső meg és olcsón kaphatók

OLBALT KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN ZOMBOR

— *A Vasárnapi Ujság* december 17-iki száma, mely 25 képpel jelent meg, az új magyar biboros, Samassa József egri érsek dr. Halászky Caesartól. Szépirodalmi olvasmányul szolgálnak Szabolcska Mihály és Mezey Sándor versei, Katona Ernő elbeszélése s a Regénytár mellékleten Szemere György eredeti és Hamlin Garland angolból fordított regénye (képekkel). Egy czikk s arczkép Lénárd Fülöpöt, a Nobel díj magyar származásu nyertesét mutatja be, 8 kép és ismertető czikk Akadémiában most megnyílt Széchenyi múzeum gazdag anyagából ad mulatót. Irodalmi, érdekességű czikk az a mely Dózsei Fejzsről, egy ismeretlenül elhunyt költőről szól, kiknek most megjelent vers-közléte ritka nagy tehetségről tanuskodik, szomorú életpályája pedig általános részvételt kelthet. Négy szép eredeti főtábla a Mitylenében nemzetközi flotta tüntetését rendező hadihajókat mutatja be, További közlemények: tárczacikk a hétről, czikk s 3 kép a lokomotív százéves jubileumáról, a Nemzeti Szalon kiállításáról: Makart János, Pataky László és Rubovics Márk egy-egy festménye a bógótei iskola képe, Kún Árpád, a gyermekhegedűművész arczképe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, közlölzetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkronika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára fél-évre 2 korona 40 fillér.

— *Elhalladó milliók.* Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzékeket, azt látjuk, hogy évről-évre orrási mértékben nő a fel nem vett nyereseményeknek, az úgy-

nevezett hátralékosoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a húzások eredményét. Ennek fogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“, a melynek sorsolási mellékletjét a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlotta. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsde Évkönyvet, a mely a sok hasznos tudnivaló kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1905. évi végéig kihúzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, ugy hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye luza vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap“ előfizetési ára egy évre a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-út 44 szám.

— *Kellemes meglepetést* sz. rez előfizetőinek a Magyar Hírlap. Minden újonnan belépő előfizető ugyanis január hó elsejéig ingyen kapja a lapot és karácsonyra egy kiválóan izléses és díszes kiállítású alkalmi naptárt, ha előfizetését karácsony előtt beküldi. — A Magyar Hírlap este jelenik meg Budapesten és kora reggel odacr minden vidéki városba. A Magyar Hírlap tizenöt éves multjának minden egyes napja amellett bizonyít, hogy a nemzeti iránynak, a szabadelvű haladásnak, az emberi jogok kiterjesztésének, a gazdasági fejlődés előkészítésének tántoríthatatlan bajnoka. Naponkint arra törekszik és e törekvését meg is valósítja, hogy nap-nap után páratlan érdekességű újságot nyújtson olvasóinak. Országszerte nagy feltűnést és érdeklődést

keltett azon újítás, hogy az eseményeket fényképfelvételekben és rajzokban mutatja be. Levelezői vannak a világ összes nevezetesebb városaiban és egész Magyarországon. A Magyar Hírlap szépirodalmi közleményei elsőrangúak. Eredeti tárczái a legjelesebb magyar írók tollából, Fordított tárczáiban a világirodalom kitűnősegeit mutatja be. Regényei magas színvonalúak és érdekesítők. Minden előfizető hónaponkint egy-egy rendkívül érdekes magas színvonalú szépirodalmi kötetet kap teljesen díjtalanul. Az egész esztendő folyamán tehát tizenkét gyönyörű ingyen könyvből jutnak az állandó előfizetők. A Magyar Hírlap előfizetési árai: Egy hónapra 2 kor. 40 fill. Negyedévre 7 kor. Félévre 14 kor. Egyes szám ára 8 fillér vidéken 10 fillér. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küldünk. Magyar Hírlap V., Honvéd-utca 10.

— *Mint minden évben,* ugy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja meglepni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kifűnően szerkesztett, élték és tartalmas lap minden egyes alkalommal bámulatot és elragadtatást keltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban ugy a tartalom becseré, mint a kiállítás pompájára nézve felűlmutának minden várákozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészek“ című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is felűl fogja mutni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki addig legalább 1/4 évet előfizetett és egy további fél év előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — 1/2 évr 14 kor. — 1/4 évre 7 kor. — Mutatványszám szivesen küld a kiadóhivatal, Budapest VI., Anprassy ut 27.

Salvator-sör módjára Haggenmacher sörfőzde által gyártott Szt. Gellért sör.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség becses tudomására hozni, hogy a

Haggenmacher-féle

Szt. Gellért téli idénysör

mely minőség és tartalomdússágra nézve a forgalomban lévő összes malátasöröket jóval felűlmutja, a **karácsonyi ünnepek** alkalmából egyedül nálam kapható, palaczkokban házhöz szállítva.

A n. é. sörfogyasztó közönség b. figyelmét felhiva, maradtam

kiváló tisztelettel

ANTITS A. M.

ifj. Haggenmacher Henrik
budafoki és kőbányai sörfőzdek főraktárosa.

Salvator-sör módjára Haggenmacher sörfőzde által gyártott Szt. Gellért sör.

Salvator-sör módjára Haggenmacher sörfőzde által gyártott Szt. Gellért sör.

Salvator-sör módjára Haggenmacher sörfőzde által gyártott Szt. Gellért sör.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratolt, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hatályú gyógy-szertár által Majna Frankfurt.

4491. sz. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága által 31560/1472 j.v. 1905. sz. a. jóváhagyott árlejtési feltételek alapján Csantavér községben újonnan építendő 2 tanyai állami népiskola czélfőjra szolgáló iskolaépületek és mellékhelyiségek építésére alutított előjárásról pályázatot hirdet.

Ezen építési munkálatok biztosítása czélfőjéből **1906. évi január hó 27-ik napján d. e. 10 órákor** Csantavér községéhez tanáostermében nyilvános szóbeli érlejtés fog tartatni, melyhez a vállalkozni szándékozók ezennel meghívottnak.

Minden egyes tanyai iskola és mellékhelyiségek kikiáltási ára 5850 korona 88 fillér. A kikiáltási árnak 10%-át az árlejtésben résztvevni szándékozók kötelesek készpénzben az árlejtés megkezdése előtt óvadék ezimén a község pénztárába befizetni.

Az építkezések 1906. évi április 1-ső napján megkezdendők és mindkét iskola a mellékhelyiségekkel együtt legkésőbb 1906 évi augusztus hó 25-ik napjáig teljesen használható állapotban átadandó. A vállalkozókkal vállalati szerződés fog kötöttni.

Az árlejtési feltételek az építési tervrajzok és költségelőirányzat Csantavér község jegyző hivatalában mindennap 8-12 óráig megtekinthetők.

Csantavéren, 1905. december 14.

Székola Gyula, **Tóth Ferencz** bagi, jegyző. bíró.

8664/tkvi 1905. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rotter Simon és fia czég végrehajtatónak ifjú Weigand Lőrincz végrehajtást szenvedő elleni 10 korona hátralék tökéltetésére és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő Zomborban levő a zombori 5466. számú betétben foglalt ifju Weigand Lőrincz és neje Kemmer Katalin nevén álló A f 475/2 hr. 141. ó. i. számú ház és 124 négyzetű öb beltelekből ifju Weigand Lőrinczet megillető fele jutalékra 5600 koronában ezenen megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1906. évi január hó 17-ik napján délután 3 órákor** a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagyi az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiadott szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Zomborban, 1905. évi október hó 12. A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság,

Radány, kir. törvényszéki bíró.

Haszonbérbeadás.

Özvegy Miloszavlyevics Miláné magánárverés újjan haszonbérbe adja a néhai férje hagyatékához tartozó körülbelül 200 lánca (á 2000 □-ö) területű keletibai birtokot a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az 1905/6, 1906/7., 1907/8., 1908/9., 1909/10 és 1910/11-ik gazdasági évekre.

Az árverés **1905. évi december 26-án d. e. 10 órákor** dr. Békeffy Gyula szabadkai ügyvéd irodájában tartatik meg. — Ugyanitt lehet megtudni az irodai órák tartalma alatt a részletes föltételeket is. Szabadkán, 1905. december 15-én.

6019. sz.

kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községben üresedésbe jött irnoki állás betöltése czélfőjéből pályázatot hirdetek.

Javadalmazás havi előleges részletekben évi 800 korona; végrehajtoi teendőket is köteles végezni.

Felhivom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1906. évi január hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Szav nyelvbéli jártasság okvetlen szükséges.

Hódáság, 1905. december 16.

Szemző Károly, főszolgabíró.

4536/905. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbokod község székhelylyel, Csávoly Felső-Szent-Iván és Bács-Borsód községekből álló körállatorvosi állásra, mely állás 1200 kor. évi fizetés és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal van egybekötve, ezenen pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **1906. évi január hó 15-ig** nyujtsák be.

A később beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1905. évi december hó 12.

Főszolg. hiv. táv.

Kuluncsics, szolgabíró.

Ház eladás.

Szilágy községben

egy szobából, bogárnáműhelyből, egy téli és egy nyári konyhából, istálló, pincze, kamara; a házhely 800 □ öles, a bogárnáműhelylyel együtt eladó. A ház, mely a fűtőcszán van, korcsmárosnak vagy mészárosnak igen alkalmas.

Bővebbet a tulajdonosnál

EPLING PÉTER, bogárnámester, Szilágy (Bács megye.)

4262 szám. e. 905 kig.

Pályázati hirdetmény.

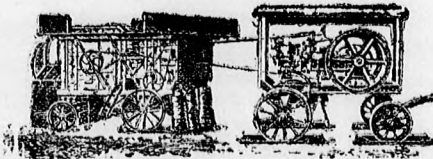
A járásomhoz tartozó Bácsbokod, Bácsborsód, Csávoly- és Felsőszentiván községekből álló III. kerületi kéményseprői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhivom folyamodókat, hogy az 1884. évi XVII. t. cz. 4. §-ában előirtakkal felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb f. évi **december hó 20-ig** nyujtsák be.

A kerületben hozzávetőleg 1800 ház van.

Baja, 1905. december 2.

Vojnich s. k. jőszolgabíró.

☛ A világ legjobb eséplőkészletei. ☛
☛ Teljes jótállás kitűnő eséplésért. ☛

Hatósági engedély nélkül szemafeladás házak között is használható.

112 díjjal kitüntetett!!

A világ legegyszerűbb és legtekélyesebb motor-eséplőkészleteit

valamint a legtekélyesebb benzín-, petrolin-, ásványolaj-motorokat ajánlja teljes jótállás mellett legjutányosabb árban 3-5 évi részletfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest. VI., Nagymező-utca 37-39.

Csak ezen telepen szerzethetők be a világhírű, szabad szemmel látható befeccskendő készülékekkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzín-, petrolin-, ásványolaj-motorok

és villanyos gyújtású benzínlokomobil eséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. Olcsó árak. Legesekélyebb napi költség.

Aki olism. kitűnő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tossék a pontos Kállay F. és Trsa. Budapest, Nagymező-utca 37-39.

ezimre ügyelni! Arjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Törlesztési kölcsönök földbirtokokra.

A magas kamatláb dacára kieszaközlök törlesztéses kölcsönöket földbirtokokra.

A régi olcsó kamatláb mellett.

A kölcsönök azonnal folyósítatnak készpénzben. Felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankegyesületi igazgató **Szegeden.**

Legalább 5 korona napi kereset!

Házimunka-kötőgép-társasághoz keresünk, mindket nembeli egyeneket gépeinkkel való kötésre. Egyszerű és gyors munka, egész éven át otthon. Előismeretek nem szükségesek, tavóság nem határoz, a munkát mi értékesítjük.

Házimunka - kötőgép-társaság

Thos H. Whittig és Társa

Prag, Peterplatz 7—550.

A magyar gyáros, iparos és kereskedő urak figyelmébe!

A legújabb hivatalos adatok nyomán kiváló gonddal készült, sajtó alatt van és legközelebb megjelenik a

Magyar Gyárak és Iparvállalatok Czimtára

minden tekintetben megbízható és egyedül teljes magyar ipari czimtár.

A száraz czimanyagon kívül feltétlenül biztos és megbízható források alapján a gyárak és iparvállalatokra vonatkozó minden oly adatok közül, a melynek ismerete az üzleti érintkezésben nélkülözhetlen.

Ezen törzkönyvszerű Czimtár kiállt bizonyítéka annak, hogy az izmosodó magyar gyáripar ma már önérzettel és sikeresen veszi fel a versenyt a hazánkat kizsákmányoló, tolezkodó és telkiismeretlen osztrák gyáriparral szemben. Tanácsadója és útmutatója a beszerzési forrásokot kutató magyar iparos kereskedő és nagyközönségnek, amely még mindig szívesen fedezi szükségleteit Ausztriából, holott a közelmúlt eseményei is igazolják, hogy Lueger honfirtásai izzó gyűlölettel viseltetnek minden iránt, ami magyar s csupán a magyar pénz fogadják szívesen.

Ne küldjük ezt sem Ausztriába, de támogassuk vele a fejlődő magyar ipart.

A Czimtár egy példányának ára 20 korona.

Megrendelhető (levelező-lapon is) a szerzőnél

BACSKAY MIKLÓS pü. számvizsgálónál

LŐCSE (Szepesmegye.)

Még csak néhány napig.

Huzás már 1905. évi december 28-án.

Magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyereemények összege 365.000 korona.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a nagy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és ső hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vezérgyűlések: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

A „Pesti Napló“

uj

karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőművészek

a címe új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Album“nak, mégis mint teljesen önálló műgyönyörű foglalatja lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű diszmvűvek százezernyi példányával terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e diszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló“ új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló diszmvűvei: a **Modern Magyar Festőművészek-kei.** Ötven nagyszabású festményt szemellünk ki a modern magyar festők alkotásából, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóna megírt életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könyved előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi lörekvésainket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan diszú ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 korona. 1/2 évre 14 korona. 1/4 évre 7 korona. 1 óra 2 korona 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel

a „Pesti Napló“ kiadóhivatala.